Valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuuleminen 28.9.2022

Hallituksen esitys energiaverotuksen muuttamisesta HE 152/2022 vp

Ympäristöneuvos Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö

Hallituksen esitys koskee biokaasun lämmityskäytön sekä sähköpolttoaineiden verottamista. Biokaasun liikennekäyttö on ollut valmisteverotuksen piirissä tämän vuoden alusta lähtien. Ehdotuksen mukaan nykyisestä kestävän lämmityskaasun verottomuudesta luovuttaisiin siten että sille asetettaisiin energiaverodirektiivin mukainen energiasisältöveron vähimmäistaso. Lämmitysbiokaasun hiilidioksidivero määräytyisi biokaasun kestävyyden mukaan. Jätteistä ja vastaavista raaka-aineista valmistettu lämmitysbiokaasu olisi edelleen hiilidioksidiverotonta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että valtaosa lämmitysbiokaasusta olisi edelleen hiilidioksidiverotonta. Esitykseen sisältyy lisäksi säännöksiä pientuotannon lievemmästä verokohtelusta.

Esityksen mukaan sähköpolttoaineiden verotusta tarkennettaisiin. Näihin polttoaineisiin kohdistuva verotus koostuisi muiden polttoaineiden tavoin energiasisältö- ja hiilidioksidiverosta sekä huoltovarmuusmaksusta. Sähköpolttoaineeseen sovellettava verotaso riippuisi polttoaineen kestävyydestä. Vety säilyisi edelleen verottomana.

Hallituksen esityksen mukaan veromuutoksen vaikutus biokaasun kilpailukykyyn olisi vähäinen. Perusteluna arviolle on, että biokaasun kilpailukyky on nykytilanteessa joka tapauksessa erittäin hyvä maakaasun ja muiden fossiilisten polttoaineiden korkeiden hintojen johdosta. Tämän seurauksena esitetyllä veromuutoksella ei olisi myöskään vaikutuksia päästöihin, koska biokaasun käyttömäärät eivät tämän esityksen johdosta muuttuisi.

Toinen keskeinen argumentti, jota esityksessä käytetään biokaasun verotuksen perusteluna, on että verottomuuden jatkaminen edellyttäisi valtiontukihakemusta. Esityksen arvion mukaan valtiontukilupaan saamiseen liittyy useita epävarmuustekijöitä. Epävarmuutta liittyy mm. tuen tarpeellisuuden arviointiin sekä aikaisemman verottomuuden mahdollisiin takautuviin vaikutuksiin.

Ympäristöministeriö on kiinnittänyt huomiota siihen, että biokaasun sisällyttäminen energiaverotukseen saattaa heikentää sen asemaa lämmityspolttoaineena. Biokaasulla voi tulevaisuudessa olla kasvava rooli polttoaineena niin rakennusten lämmityksessä kuin työkoneiden käyttövoimana sekä myös liikennesektorilla. Lämmitysbiokaasun varaan on myös laskettu jonkin verran päästövähennyksiä uudessa keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa. Biokaasun nykyinen kilpailukyky lämmityskäytössä ja työkoneissa perustuu pitkälti korkeaan maakaasun hintaan. Liikennesektorilla kilpailukykyyn vaikuttaa myös biokaasun sisällyttäminen jakeluvelvoitteeseen. Markkinahintojenykytilanteen pysyvyyteen liittyy kuitenkin paljon epävarmuutta. On kuitenkin epätodennäköistä, että nyt esitetyt muutokset vaikuttaisivat lämmitysbiokaasun käyttöön lyhyellä aikavälillä.

Hallituksen asettama tavoite biokaasun tuotannon nostamiseksi 4 TWh:n tasolle vuoteen 2030 mennessä edellyttää, että biokaasun nykyistä tuotantokapasiteettia voidaan kasvattaa merkittävästi. Biokaasulaitosinvestointeja tarvitaan runsaasti lisää lähivuosina asetetun kunnianhimoisen tavoitteen saavuttamiseksi. Lämmitysbiokaasun verotuksellisen aseman heikentäminen saattaa vaikuttaa toiminnanharjoittajien investointihalukkuuteen. Valtiontalouden kannalta lämmitysbiokaasusta saatavissa olevat verotulot ovat varsin

marginaalisia. Esityksen mukaan lämmitysbiokaasulle asetettaisiin EU-direktiivin mukainen vähimmäisverotaso, mikä sinänsä voisi lieventää muutoksesta aiheutuvia vaikutuksia.

Sähköpolttoaineiden osalta esitys perustuu siihen, että noudatetaan vastaavaa veromallia kuin biologista alkuperää olevien polttoaineiden osalta. Voidaan pitää johdonmukaisena, että sähköpolttoaineet sisällytetään muutenkin käytössä olevan polttoaineiden veromallin piiriin. Myös vedyn jättäminen verotuksen polttoaineverotuksen ulkopuolelle on tässä vaiheessa perusteltu ratkaisu. Asiaan on syytä palata, kun EU:n energiaverolainsäädäntö selkiintyy.